

POSUDEK

na rigorózní práci Mgr. Theodora Klána „Řešení sporů v rámci WTO“

Rigorózní práce je zaměřena na problematiku mezinárodního ekonomického práva a je věnována řešení sporů v rámci významné mezinárodní organizace. Práce je členěna na úvod, čtyři části a závěr. Rigorózní práce má rozsah 123 stran.

Práce má podle uchazeče tři hlavní cíle 1) blíže seznámit s mechanismem urovnávání sporů ve WTO, 2) provést komparaci řešení sporů ve WTO a podle NAFTA a 3) potvrdit hypotézu, že je vhodnější řešit spory ve WTO než podle NAFTA.

V úvodu na str. 1 uchazeč poněkud kategoricky tvrdí, že Světová obchodní organizace (WTO) je ve srovnání s OSN nejdůležitější a nejvlivnější mezinárodní organizací. Toto hodnocení považuji za nadnesené, nicméně WTO je nepochybně nejvýznamnější mezinárodní organizací v oblasti mezinárodních ekonomických vztahů a velmi významná mezinárodní organizace vůbec.

V první kapitole se autor zabývá historickým vývojem řešení sporů před vznikem WTO. Diplomant zde mimo jiné zmiňuje řešení sporů v rámci zamýšlené Mezinárodní obchodní organizace (ITO), která však nevznikla. Dále se zde zabývá řešením sporů v rámci GATT 1947. K vývoji řešení sporů docházelo prostřednictvím precedenčních rozhodnutí (str. 9). Autor zde vymezuje vývoj od nezávazných forem řešení sporů k závazným autorativním rozhodnutím. Na str. 17 zmiňuje diplomant dokument Dohodnutý popis obyčejové praxe GATT 1947. Při ústní obhajobě by se mohl autor vyjádřit k tomu zda se skutečně jedná o záznam obyčejových právních norem? Na str. 20 diplomant mezi dohodovací techniky zahrnuje také rozhodčí řízení. Je rozhodčí řízení skutečně dohodovacím řízením?

Druhá kapitola je zaměřena na mechanismus řešení sporů ve WTO. Autor podrobně popisuje řešení sporů orgány WTO a postup dokumentuje na případech, které zde cituje. Na str. 35 uchazeč konstatuje, že zprávy Panelů a Odvolacího orgánu plní v praxi funkce precedentu. Toto své tvrzení by měl při ústní obhajobě vysvětlit i v souvislosti s podobným tvrzením v předchozí kapitole.

Třetí kapitola je zaměřena na vybrané aspekty urovnávání sporů ve WTO. Nejprve se uchazeč zabývá právem WTO a aplikovatelným právem. Na str. 47 konstatuje, že se rozlišuje mezi Dohodami WTO a ostatním právem WTO. Měl by vyjádřit co míní ostatním právem WTO, které není v Dohodách WTO obsaženo. Autor se v této kapitole zabývá i principy *res iudicata* a *estoppel*. (str.62 a násl.). Při ústní obhajobě by měl vysvětlit v čem spočívají, zejména princip *estoppel* a v čem se odlišují. Na straně 67 uvádí uchazeč, že důkazní břemeno je obecnou právní zásadou mezinárodního práva. Toto své tvrzení by měl vysvětlit. Dále se v této části autor zabývá mimo jiné otázkami řádného procesu, břemenem důkazu, soudní ekonomii apod.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na srovnání systému řešení sporů ve WTO a NAFTA. Tato část obsahuje shrnutí společných a odlišných prvků, výhody nevýhody řešení sporů ve WTO a NAFTA. Mimo jiné zde konstatuje, že DSU pomáhá členům s relativně slabší pozicí v mezinárodním systému vynutit si od členů s mnohem větším ekonomickým vlivem a silnějším postavením uvedení obchodních politik do souladu s přijatými zprávami (str.96). Výhodou NAFTA jsou podle autora méně podrobná pravidla. Obě strany sporu mohou užít diplomatické prostředky a nalézt řešení sporu rychleji, než kdyby byla pravidla

vyčerpávajícím způsobem zakotvena (str. 97). Otázkou je zda se skutečně jedná o výhodu. Na druhé straně však autor na str. 98 a násl. konstatuje, že žalobce těží z morálního zadostiučinění a teoretické diplomatické podpory jediného státu. Bez závazného rozhodnutí nebo dohledu orgánu podobného DSB nemusí dojít k urovnání.

Pokud jde o hodnocení, rigorózní **práce splňuje požadavky kladené na tyto práce**. Uchazeč naplnil cíle, který si vymezil. Je zřejmé, že se autor podrobně seznámil s daným tématem a dokázal jej kvalifikovaně zpracovat.

Pokud jde o literaturu, pracoval uchazeč jednak s primárními prameny mezi které zahrnul mimo jiné i velký počet rozhodnutí orgánů WTO a sekundární prameny čítající odborné monografie, články v odborných periodikách a rovněž internetové zdroje. Schopnost uchazeče pracovat s literaturou prokazuje i na 445 citacích. Práce je napsána srozumitelným, čtivým jazykem. Po formální stránce určitým nedostatkem však je ta skutečnost, že u citovaných případů není uveden zdroj, např. str. 35 případ EC – Poultry a další. Také pravděpodobně nedopatřením se stalo, že str. 30 je v práci obsažena dvakrát.

Rigorózní práci **doporučuji** k ústní obhajobě. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se uchazeč vyjádřil k otázkám a připomínkám v posudku.

V Praze dne 23. prosince 2010

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.